

บทปริทัศน์หนังสือ

ผู้แต่ง : Haynes, Felicity.
หน้า : 209
สถานที่พิมพ์ : The Taylor & Francis e-Library, 2002. Simultaneously published in the USA
and Canada by Routledge 29 West 35th Street, New York, NY 10001

หนังสือ “โรงเรียนจริยธรรม : ผลกระทบ ความสอดคล้อง การดูแล จริยธรรม เขียนโดย เฟลลิตี เฮนเนส (Felicity Haynes) พิมพ์ครั้งแรก ปี 1998 เล่มที่นำเสนอเป็นเล่มที่พิมพ์ครั้งที่ 3 ปี 2002 หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือเล่มหนึ่งในชุด การบริหารการศึกษา (Educational Management Series) มีประมาณ 20 เล่ม มีคุณไชริล पोสเตอร์ (Cyril Poster) เป็นบรรณาธิการ เป็นหนังสือชุดบริหารการศึกษาที่น่าสนใจสำหรับครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักการศึกษา เพราะส่วนใหญ่เขียนเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนซึ่งมีทั้งโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีผู้เขียนหรือผู้เรียบเรียงหนังสือแต่ละเล่มแตกต่างกันไปในชุดนี้ที่จัดพิมพ์แล้ว ประกอบด้วย

Continuing Professional Development

Success Against the Odds

Managing Special Needs in the Primary School

Managing the Primary School (2nd ed.)

The Skills of Primary School Management

Liberating the Learner

Managing Partnership in Teacher Training and Development

Creating an Excellent School: Some New Management Techniques

Teacher Appraisal

Managing Teams in Secondary Schools

Education for the Twenty-First Century

Parents and Schools: Customers, Managers or Partners?

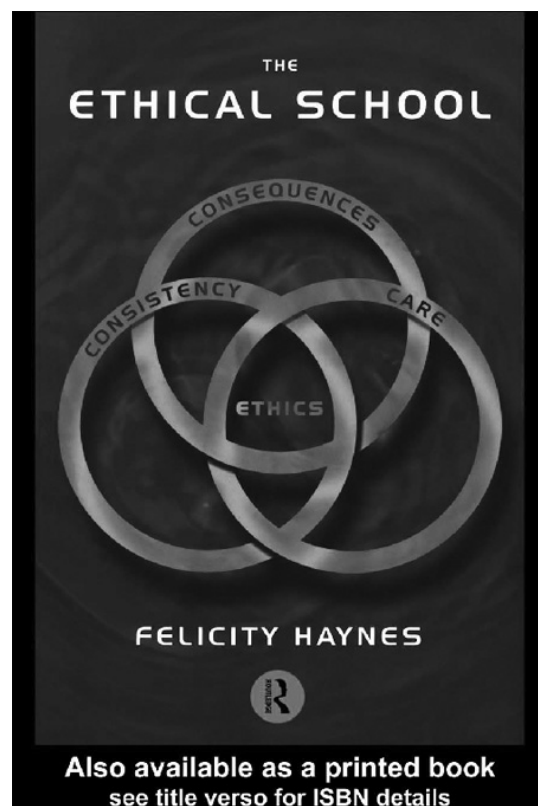
School-Based Management and School Effectiveness

Effective Schooling for the Community

Making Good Schools : Linking School Effectiveness and School Improvement

Innovative School Principles and Restructuring

The Self Monitoring Primary School



¹ อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Managing Resources for School Improvement: Creating a Cost Effective School

Schools at the Centre : A Study of Decentralisation

Developing Effective School Management

Meeting the Challenges of Primary Schooling

Restructuring and Quality in Tomorrow's Schools

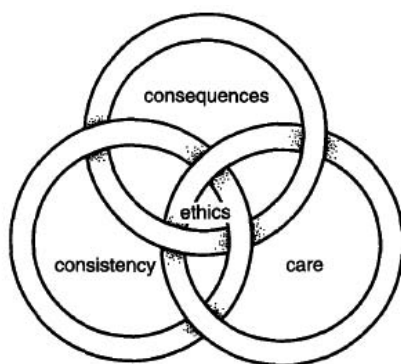
หนังสือ The Ethical School เล่มนี้นำเสนอความจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการสร้างปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหลายประเด็นเป็นที่น่าสนใจจริงๆ เช่น ปัญหาที่เกิดจากการทารุณกรรมทางเพศโดยคนที่มีปัญหาด้านจริยธรรมธรรม บางกรณีเหมือนว่าจะลงโทษเด็กที่ได้รับการลงโทษเป็นทวิคูณจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง ความไม่เหมาะสมจากเทคโนโลยี เว็บไซต์ที่ติดตั้งในบ้านก็ควรได้รับการตรวจสอบจากโรงเรียน สิ่งที่น่าสนใจที่หนังสือเล่มนี้เขียนถึงคือการเกิดความขัดแย้งในโรงเรียนที่มักจะเกิดขึ้นระหว่างกฎระเบียบที่ทำให้เป็นเรื่องยากสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูในการแก้ไขสถานการณ์อย่างเหมาะสม มีศักดิ์ศรีและเคารพต่อทุกคนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังครอบคลุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นการตรวจสอบสิ่งต่างๆ ของตัวนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย ชุดนักเรียน, การลงโทษ, ผลประโยชน์ส่วนตัว การรักษาความลับ การดูแลและการเคารพผู้อื่น ผลประโยชน์ในระยะยาวที่มีความสำคัญมากกว่าโรงเรียน อำนาจระยะสั้นและการควบคุมหนังสือเล่มนี้จะช่วยผู้บริหารและครูสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นแนวทางในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในโรงเรียนอย่างเหมาะสมมากขึ้น หลังจากนั้นจึงค่อยๆ เปลี่ยนโรงเรียนไปสู่ความหวังใจจากชุมชน

จุดที่น่าสนใจสำคัญของหนังสือเล่มนี้ คือการที่เฮนเนส (Heynes) สามารถนำเสนอกรณีศึกษาและอธิบายการตอบสนองที่เป็นไปได้ทางจริยธรรมแบบดั้งเดิมสามแนวทาง ซึ่งเป็นการปูพื้นสำหรับการศึกษาระเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง (Consistency) เป็นมุมมองเชิง “อรรถวิสัย” ที่มองว่าการปฏิบัติจริยธรรมคือเจตนาที่ทำให้การกระทำสมเหตุสมผล 2) ผลกระทบ (Consequences) เป็น “วัตถุประสงค์” ของจริยธรรมที่ถูกมองหรือปฏิบัติจากบุคคลภายนอกหรือพฤติกรรมสังคมในแง่ของสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น 3) การดูแล (care) เป็นการที่ผู้ดูแลเข้าร่วมในการดูแลในโอกาสพิเศษต่างๆ

ผู้เขียน เฮนเนส (Heynes) จบการศึกษาด้านปรัชญาการศึกษา Ph.D. in Reason, Insight and Education, University of Illinois at Urbana-Champaign ปัจจุบันทำงานที่ The University of Western Australia, Graduate School of Education, Hon Senior Research Fellow ดังนั้นแนวการเขียนหนังสือเล่มนี้จึงออกเป็นแนวทางการวิเคราะห์และแก้ปัญหาในโรงเรียนโดยใช้หลักการทางปรัชญา

หนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระประกอบกรณีศึกษา แบ่งเป็น 10 บทด้วยกัน

บทที่ 1 บทนำ จะกล่าวถึง สิ่งที่ทำให้สถานการณ์ที่ไม่เป็นธรรมซึ่งมีความหลากหลายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ความยุติธรรมทางสังคม นโยบายด้านการศึกษา ความเหมาะสมทางกฎหมายระบบ ขนาดและความหลากหลายของโรงเรียนความต้องการที่เพิ่มขึ้นของประชาชน ตลอดจนการควบคุมจากผู้มีอำนาจ การสะท้อนให้เห็นถึงจริยธรรมในโรงเรียน กรอบการทำงานที่สอดคล้องกับสมัยใหม่ที่ต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาและจะมีค่าความเสี่ยงต่อการผิดจรรยาบรรณ แนวคิดและโมทัศน์ของจริยธรรม ในโรงเรียนมีการปฏิบัติที่มีความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและศีลธรรมจรรยาหรือไม่ และมีการเสนอโมทัศน์ทางเลือกของศีลธรรมจรรยา อีกหัวข้อที่น่าสนใจคือ มีการเสนออนุกรมวิธานของการเกิดจริยธรรมสามแนวทาง ซึ่งเป็นการปูพื้นสำหรับการศึกษาระเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง (Consistency) เป็นมุมมองเชิง “อรรถวิสัย” ที่มองว่าการปฏิบัติคือเจตนาที่ทำให้การกระทำสมเหตุสมผล มีความหมายและคุณค่า 2) ผลกระทบ (Consequences) เป็น “วัตถุประสงค์” ของจริยธรรมที่ถูกมองหรือปฏิบัติจากบุคคลภายนอกหรือพฤติกรรมสังคมในแง่ของสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น 3) การดูแล (care) เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ดูแลเข้าร่วมในการดูแลในโอกาสพิเศษ และทั้งสามแนวทางนี้ จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน



ภาพที่ 1 ห่วงบอโรมันของจริยธรรม (Borromean knot of Ethics)

หมายเหตุ (Borromean rings) เป็นวงกลมสามวงที่คล้องกันเมื่อนำห่วงวงใดวงหนึ่งออกไป ห่วงอีกสองวงที่เหลือจะไม่สอดคล้องกัน

บทที่ 2 นอกเหนืออำนาจ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ กฎระเบียบและอำนาจ และนำเสนอกรณีตัวอย่างการปฏิบัติตามกฎ การข่มขู่และคุกคาม กฎระเบียบและข้อบังคับ การใช้ดุลยพินิจผ่านจรรยาบรรณวิชาชีพ

บทที่ 3 เป้าหมายและวิธีการ ในบทนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการและเป้าหมาย ซึ่งมุ่งประเด็นชี้ชัดว่า ความเป็นอยู่ของนักเรียนที่ดีคือเป้าหมาย มีการนำเสนอกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับเป้าหมายและวิธีการสามกรณี มีการกล่าวถึง จริยธรรมของการลงโทษ อีกทั้งยังมีมุมมองอีกแนวทางหนึ่งว่า มีการหรืออาจจะใช้เป้าหมายเป็นการปรับวิธีการ และนำเสนอสิ่งที่ควรกล่าวถึงหรือดำเนินในความผิดพลาดหรือบกพร่องที่เกิดขึ้นจริง ความรับผิดชอบในการสอนและการประเมินผล การตัดสินใจผลการเรียนของนักเรียนและผลกระทบระยะยาว

บทที่ 4 ความเสมอภาคและการสร้างความแตกต่าง เฮนเนส (Heyness) เขียนถึงจริยธรรมของการแต่งกาย กฎ กติกาของการแต่งกาย เสื้อผ้า การแต่งผม นโยบายต่อต้านการเลือกปฏิบัติความเห็นต่างในการศึกษา ทั้งด้านการตัดสินใจ การบริการ การมีส่วนร่วมและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาที่เหมาะสม การสร้างและพัฒนาตนเองให้เกิดความแตกต่าง ความเสมอภาคและความเท่าเทียม ความเสมอภาคสำหรับผู้ด้อยโอกาส การได้แข่งโดยสิทธิ

บทที่ 5 อะไรคือสิทธิ เฮนเนส (Heyness) นำเสนอเกี่ยวกับความเป็นธรรมและความยุติธรรม การกระจายปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียน เด็กนักเรียนและสิทธิที่ควรได้รับที่ต้องมีกฎระเบียบมากมาย ที่มาของสิทธิ

บทที่ 6 การเพิ่มประสิทธิภาพปัจจัยพื้นฐาน กล่าวถึง ปัจจัยพื้นฐานที่ดีที่สุดสำหรับที่เป็นไปได้ที่ ความเชื่อของผลสะท้อนทวิคูณ การเน้นพิจารณาผลการกระทำ (consequentialism) ผลของการลงโทษ ลัทธิประโยชน์นิยมและผลที่เกิดขึ้นจะนิยามกับผลที่ตามมา

บทที่ 7 ชุมชนและความจงรักภักดี เฮนเนส (Heyness) นำเสนอเกี่ยวกับ ชุมชนและความจงรักภักดีต่อโรงเรียน การปฏิบัติของสหภาพแรงงาน การแข่งขัน ความรักและภักดี บุคคลที่ไม่ต้องการและบทบาท ธรรมเนียมและจริยธรรม การต่อต้านการกระทำที่สุดโหด

บทที่ 8 การตรวจสอบและหลักสูตร ในบทนี้เฮนเนส (Heyness) นำเสนอเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีบทบาทสำคัญและมีผลกระทบต่อนักเรียน และการจัดหลักสูตรที่เหมาะสม ซึ่งได้แก่ การควบคุมสารสนเทศในโรงเรียน ภาพลามกอนาจารในเครือข่าย เสรีภาพในการแบ่งแยก (แบ่งพวก) ที่ชัดเจน การมอบหมายผู้สมควรควบคุมหลักสูตร ความแตกต่างของเพศหญิง

บทที่ 9 การละเลยและค่าคอมมิชชั่น เป็นการนำเสนอถึง ความซื่อสัตย์และการรักษาความลับ ซึ่งมีการนำเสนอกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับรายงานการละเมิด และกรณีการรักษาความลับแบบมืออาชีพ ความระมัดระวัง / ทางเลือกทางจริยธรรม การไม่กระทำวิธีการผิดศีลธรรม การถูกดำเนินคดีสำหรับสิ่งที่เราไม่รู้ จะมีกรณีความเชื่อถือประกอบด้วย

บทที่ 10 ความก้าวหน้าในการตัดสินใจทางจริยธรรม เฮนเนส (Heyness) นำเสนอเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมจากบุคคลผู้สังคม ผู้กิจกรรมนักเรียนในมุมมองจากหลายแนวทาง เราจะทราบได้อย่างไรว่าเรามีจริยธรรม การรู้โครงสร้าง, การไหลเลื่อนจากความหมายเดิม (Différance) และข้อพิพาท (differend) การขับเคลื่อนจริยธรรมโดยเครือข่ายของภาษา

วุฒิภาวะทางศีลธรรม และที่เห็นเป็นประเด็นสำคัญในช่วงสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้คือ การจัดตั้งชุมชนของการสืบสอบ (ซักถาม) ทางจริยธรรม

หนังสือเล่มนี้ถึงแม้ไม่ใช่หลักการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ไม่ได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร แต่เป็นมุมมองทางจริยธรรมที่ผู้เขียน คือ เฮเนส (Heyness) ที่พยายามบอกผู้อ่านให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนอีกแง่มุมหนึ่ง โดยมองเชิงปรัชญาที่แฝงแนวคิดทางคุณธรรม จริยธรรม คือมองหรือมุ่งประเด็นไปที่ คุณธรรมจริยธรรม ความยุติธรรม สิทธิ และความเสมอภาคที่เด็กนักเรียนควรได้รับจากครู ผู้บริหารและครูได้ให้ในสิ่งที่ควรจะให้กับนักเรียนหรือไม่ มีการตัดสินใจ เพื่อเด็ก เพื่อโรงเรียนหรือเพื่อใคร ผู้บริหารมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน หรือถูกตรวจสอบจากบุคลากรอื่นๆ หรือไม่ มีการเชื่อมโยงกับชุมชนภายนอกน้อยเพียงไร ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครู หรือแม้แต่ผู้ปกครองเองควรที่จะให้ความสนใจศึกษา แนวคิดและวิธีการแก้ปัญหาในหลากหลายรูปแบบจากการอ่านหรือศึกษาหนังสือเล่มนี้

ประการส่งท้าย ถึงแม้หนังสือเล่มนี้อาจจะเก่าไปบ้างสำหรับการนำเสนอ คือ ปี 2002 แต่หลักจริยธรรม คุณธรรม สิทธิ ความเสมอภาค หรือการทำความดีไม่มีคำว่าเก่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูควรศึกษาไว้เป็นแนวทางในการทำงานได้

